

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev2 11/07
05.04.2007. godina
Beograd

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija Snežane Andrejević, predsednika veća, Sonje Brkić, Spomenke Zarić, Slađane Nakić-Momirović i Jelene Borovac, članova veća, u parnici tužioca AA, koga zastupa AB advokat, protiv tužene Opštine Bujanovac koju zastupa Opštinski javni pravobranilac, odlučujući o reviziji tužene izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Vranju Gž.1-1406/06 od 5.10.2006. godine, u sednici održanoj dana 5.4.2007. godine, doneo je

R E Š E N J E

UKIDAJU SE presuda Okružnog suda u Vranju Gž.1-1406/06 od 5.10.2006. godine i presuda Opštinskog suda u Bujanovcu P.1-495/03 od 15.11.2005. godine i predmet vraća istom sudu na ponovno suđenje.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Okružnog suda u Vranju Gž.1-1406/06 od 5.10.2006. godine odbijena je žalba tužene i potvrđena presuda Opštinskog suda u Bujanovcu P.1-495/03 od 15.11.2005. godine kojom je poništeno rešenje sekretara Opštinske uprave Bujanovac br. 118-3 od 10.5.2000. godine i naloženo tuženoj da tužioca vrati na poslove i radne zadatke dostavljača u BB koje je obavljao do donošenja ovog rešenja i naknadi mu troškove postupka u iznosu od 36.000,00 dinara.

Protiv ove drugostepene presude tužena je blagovremeno izjavila reviziju zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Vrhovni sud je ispitao pobijanu presudu u smislu člana 399. Zakona o parničnom postupku - ZPP ("Službeni glasnik RS", br.125/04) i našao da je revizija osnovana.

Prema razlozima pobijane odluke tužilac je bio u radnom odnosu kod tužene na neodređeno vreme i obavljao je poslove dostavljača pri Opštinskoj upravi Bujanovac, na području MZ BB, sve do aprila 2000. godine, kada je faktički prestao da obavlja poslove jer su ovo područje zaposeli pripadnici tzv. "oslobodilačke vojske Preševa, Medveđe i Bujanovca", pa kretanje nije bilo bezbedno. Iz bezbednosnih razloga stanovništvo je ovo područje napustilo, zbog čega nije bilo potrebe za radom tužioca, a MZ BB je tek 2003. godine počela sa radom. Tužilac se obraćao nadležanom rukovodiocu i po njegovom odobrenju je odsustvovao s posla. Zato mu nije bilo poznato da mu je radni odnos prestao zbog neopravdanog izostanka sa posla pet radnih dana uzastopno, a odluka o prestanku radnog odnosa od 10.5.2000. godine mu nije lično uručena, već je bila istaknuta na oglasnoj tabli tužene. Tužbu u ovom sporu podneo je 13.6.2003. godine.

Polazeći od ovako utvrđenog činjeničnog stanja, nižestepeni sudovi su zaključili da kod tužioca nije postojala svest o nedopustivosti odsustvovanja sa rada, niti je tužilac objektivno ispoljio volju da više ne radi, pa mu radni odnos nije prestao zakonito u smislu člana 108. stav 1. tačka 1. Zakona o radnim odnosima ("Službeni glasnik RS", br.55/06) a odluka o prestanku radnog odnosa mu nije lično ni uručena, već je bila istaknuta na oglasnoj tabli tužene, što se ne može smatrati urednom dostavom.

Revizijom tužene se osnovano ukazuje da su razlozi nižestepenih presuda nejasni i protivrečni i da je zbog pogrešne primene materijalnog prava činjenično stanje nepotpuno utvrđeno.

Naime, u vreme izostanka tužioca s posla i donošenja osporene odluke o prestanku radnog odnosa br. 118-3 od 10.5.2000. godine na prava i obaveze zaposlenih u organima lokalne samouprave primenjivao se Zakon o radnim odnosima u državnim organima, na osnovu kogentne norme iz člana 75. ovog zakona, a ne matični Zakon o radnim odnosima - osim u delu koji nije bio uređen navedenim posebnim zakonom. To znači da zaposlenom u organu lokalne samouprave radni odnos je mogao prestati na osnovu otkaznog razloga iz člana 108. stav 1. tačka 1. navedenog Zakona o radnim odnosima, u vezi sa članom 64. Zakona o radnim odnosima u državnim organima.

Nižestepeni sudovi su zbog pogrešne primene materijalnog prava ispunjenje uslova za sudsku zaštitu pogrešno ocenili prema navedenom matičnom Zakonu o radnim odnosima Republike Srbije.

Prema članu 71. stav 1. i 2. Zakona o radnim odnosima u državnim organima radi ostvarivanja svojih prava, zaposleni u državnom organu pismeno se obraća funkcioneru koji rukovodi organom, a protiv rešenja ili drugog akta kojim je odlučeno o njegovim pravima i obaveza zaposleni je imao pravo da podnese prigovor. Poukom o pravnom leku koja je sastavni deo osporenog rešenja o prestanku radnog odnosa, tužilac je upućen da može koristiti ovaj vid zakonom propisane interne zaštite, u roku od osam dana od dana uručenja rešenja o kome je funkcioner dužan da odluči u roku od 15 dana od njegovog podnošenja (član 71. stav 3.).

Zaposleni u smislu člana 71. stav 5. ovog zakona ima pravo da podnese prigovor i u slučaju da funkcioner u roku od 15 dana ne odluči o pravu na koje se zahtev odnosi.

Kako postupak interne zaštite prethodi sudskoj zaštiti povređenog prava zaposlenog na čija prava i obaveze se primenjuje Zakon o radnim odnosima u državnim organima, nižestepeni sudovi su propustili da utvrde kada je tužilac saznao za povredu svojih prava, da li je u periodu od aprila 2000. godine do juna 2003. godine, opravdano odsustvovao sa posla, da li je u tom periodu ostvarivao neka prava iz radnog odnosa kod tužene, primao naknadu plate ili koristio zdravstvene usluge i sl., imajući u vidu da je tužilac bio u radnom odnosu kod Opštinske uprave SO Bujanovac, a ne kod Mesne zajednice BB i da li je tužilac zahtevao ostvarivanje ovih svojih prava od tužene u smislu člana 71. stav 1. Zakona o radnim odnosima u državnim organima, budući da se za sada ne može prihvatiti zaključak nižestepeni sudova o nepostojanju svesti kod tuženog da izostanak sa posla preko tri godine ne može imati za posledicu prestanak radnog odnosa, posebno što pobijana presuda ne sadrži razloge zbog kojih bi se, bez svake razumne sumnje, mogao izvesti zaključak o manama u volji tužioca koji je sa posla odsustvovao, a tek posle tri godine prvi put zahtevao zaštitu svojih prava.

Osim toga, nižestepene odluke ne sadrže ni razloge o ispunjenosti uslovi za sudsku zaštitu - sprovođenjem postupka interne zaštite kod tuženog, prema navedenim propisima i blagovremenosti sudske zaštite u smislu člana 71. stav 5. i 6. Zakona o radnim odnosima u državnim organima, imajući u vidu da rok za internu odnosno sudsku zaštitu teče ne samo od uručenja odluke kojom je odlučeno o pojedinačnom pravu zaposlenog - po odredbama Zakona o opštem upravnom postupku, već i od dana saznanja za povredu prava, zbog čega je bilo neophodno raspraviti i da li je tužba za zaštitu prava u ovom sporu blagovremeno podneta - obzirom da o blagovremenosti tužbe za zaštitu pred sudom kada je rok za njeno podnošenje prekluzivan i propisan posebnim propisom, sud vodi računa po službenoj dužnosti.

Sa iznetih razloga, Vrhovni sud je na osnovu člana 406. stav 1. ZPP odlučio kao u izreci.

U ponovnom postupku prvostepeni sud će otkloniti rečene nedostatke i doneti zakonitu i pravilnu odluku.

Predsednik veća-sudija,

Snežana Andrejević, s.r.

Za tačnost otpravka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

sd